

*Дизартриясы бар балалардың дыбыс
айтуын түзету*

Артикуляциялық праксисті дамыту жұмысы

*Алдымен ауа
ағымын беру
әдісі
қалыптастыр
ылады, содан
кейін ауа
ағынына
дауыс
қосылады.*

*Артикуляция
фокусына
дауыс –
тыныс алу
ағынын
жеткізуі
қалыптасты
рылады.*

*Дизартриясы бар
балаларда “л” және
“р” дыбыстарын
қою ұзаққа
созылады: тек қана
жақсы қойылған
дыбыстар
машықтандырыла
ды*

*Алдымен
ұяң
дыбыс
тар
қойыла
ды.*

“З” дыбысын қою жұмыстары

1.Тілдің ортаңғы сызығы мен ауа ағынын бағыт тауын үйрету.
2.Ауа ағынына дауыс қосылады.

3.Тілдің ұшын төменгі ерінге қою

4.Тіл ұшын тістің арасына орналас тыру, дауыс тыныс алу ағынын келтіру

5.Тілді шығарып , оны астында домалағы бар зондпен тітіркен діру

6.Бала тілдің ұшын төменгі күрек тістеріне тигізуді үйренгеннен кейін, дыбысты тісаралық айтады

•Ішкі мәдениет

- “Ж” дыбысын қою үшін алдымен ауа ағынын тіл ортасынан өткізуін қалыптастыру керек
- Ш дыбысы ж дыбысын машықтандырғаннан кейін өз бетінше түзеледі
- Ч дыбысы а –ть –щ дыбыс тіркестері арқылы қоюға болады.
- Л дыбысы ауа ағынын қалыптастырып болғаннан кейін қойылады
- Щ дыбысын и –шшш-ии дыбыс тіркестері арқылы қоюға болады.
- “Ц” дыбысы С дыбысын машықтандыру барысында өз бетінше түзеледі.

Л дыбысын сөздің ортасында бекіту

**Мен не
көрдім
ойыны**

**Сиқырлы
ағаш
ойыны**

**Көңілді
поезд
ойыны**

Р дыбысын қою жұмысы

**Алдымен
тіл асты
сіңірінің
жеткілікті
созылғаны
на көз
жеткізу
керек**

**Жалпак
тілдің
қозғалғыш
тығын
қалыптаст
ыру**

**Жалпак
тілдің
ұшымен
таңдайды
ұрғылау**

**Р дыбысын
қойған
кезде
балалайка
әдісін
қолдануға
болады.**

Дыбыстарды машықтандыру

- Қойылған дыбысты бірден буында машықтандыру керек. Көптеген дыбыстарды машықтандыру Д-зД құрылымы бар буындардан бастаған жөн. Дыбысты сөзде машықтандыру келесі кезектілікпен өткізіледі : сөздің басында , сөздің аяғында , ортасында , дауыссыз дыбыстардың тіркестері кездесетін сөздерде.

**Назарларыңызға
рахмет!**